

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060307

DOM
2022-10-24
Stockholm

Mål nr
P 10296-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-08-13 i mål nr P 8820-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

Östuna T & ÅV AB, 559105-8390

Ombud: G.L.S

Motpart

1. Bygg- och miljönämnden i Knivsta kommun

2. H.J.

3. M.J.

SAKEN

Bygglov för upplag (återvinningsanläggning) på fastigheten X i Knivsta kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom undanröjer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsens i Uppsala län beslut den 18 november 2020, dnr 403-5482-2020, i den del länsstyrelsen upphävt Bygg- och miljönämndens i Knivsta kommun beslut 2020-06-16, och visar målet åter till länsstyrelsen för fortsatt behandling.

Dok.Id 1856393

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Östuna T & ÅV AB (bolaget) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen med ändring av mark- och miljödomstolens dom ska avvisa H.J och M.Js överklaganden till länsstyrelsen och fastställa nämndens beslut.

H.J. och **M.J.** har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

Bygg- och miljönämnden i Knivsta kommun har inte ifrågasatt länsstyrelsens och mark- och miljödomstolens bedömningar att den lovsökta åtgärden medför betydande miljöpåverkan och därmed kräver detaljplan.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har hänfört sig till vad som tidigare anförts med i huvudsak följande tillägg.

H.J. och M.Js fastighet är belägen cirka 300 meter söder om den planerade verksamheten och gränsar inte direkt till bygglovsfastigheten. Deras fastighet ligger invid väg 273. Vägen är redan nu anpassad för tung trafik och den sökta verksamheten kommer inte att medföra någon större skillnad vad gäller buller eller olägenhet från transporter. De kan inte heller anses särskilt berörda med anledning av störning från trafik, buller eller visuella intryck. Något annat skäl för att de ska ha klagorätt har inte framkommit.

Åtgärden får inte betydande inverkan på omgivningen. Byggnationen och den planerade verksamheten har utformats för att inte medföra påverkan på våtmarker eller vattendrag. Den del av fastigheten som tas i anspråk av konstruktionen innefattar inte några värdefulla naturmiljöer. Det saknas lämpliga miljöer för tjäder och salamander inom det aktuella området.

Vad gäller trafiken kommer den trafikökning som verksamheten beräknas medföra att ske på en stor statlig väg, där Trafikverket redan medgett anslutning. Ökningen av den

tunga trafiken beräknas till cirka 20-25 %, medan den totala trafiken ökar med cirka 1 %. Detta innebär att trafikökningen inte är så betydande att den ändrar vägens karaktär eller egenskaper. En bullerutredning har genomförts och visar att verksamheten kan bedrivas utan att gällande riktvärden för industribuller överskrids vid något bostadshus. Verksamhetsutövaren har utifrån denna bullerutredning anpassat verksamhetens utformning, med syfte att ytterligare minska bullernivån vid närmsta bostad. Den planerade verksamheten medför i sig inte någon särskilt hög brandrisk.

Sammantaget kan det antas att åtgärden inte kommer att medföra en betydande miljöpåverkan eller en betydande inverkan på omgivningen. Frågorna om miljöpåverkan och trafikförutsättningar är under alla förhållanden inte större än att de kan hanteras inom ramen för en bygglovsprövning och miljöfrågorna gällande anläggningen kan i övrigt lämpligen hanteras efter anmälan av verksamheten enligt miljöbalken.

H.J. och **M.J.** har hänfört sig till vad de tidigare anfört med i huvudsak följande tillägg.

Den planerade verksamheten har en betydande miljöpåverkan. Området behöver detaljpaneläggas. Anläggningen kommer att medföra en betydande inverkan på såväl deras fastighet som den omgivande miljön. Genom att göra en detaljplan för området i stort skulle också kommunen få möjlighet att se till helheten vid utvecklingen av området. Ansökan om bygglov strider mot kommunens översiktsplan. Ansökan bör avslås eftersom den föreslagna verksamheten bedöms ha betydande negativ inverkan på människors hälsa, djurs överlevnad och naturmiljön i stort.

Bolagets beskrivning av områdets natur- och miljövärden avviker från information och rapporter från lokal och vedertagen expertis. Området är känt för att idag ha hög biologisk mångfald, med ett rikt växt- och djurliv med flera rödlistade arter.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Klagorätt

Mark- och miljööverdomstolen delar underinstansernas bedömning att H.J. och M.J. har haft rätt att överklaga bygglovsbeslutet.

Detaljplanekravet

Frågan i målet är om den ansökta åtgärden, anordnandet av ett upplag inom planerad återvinningsverksamhet, kan prövas genom en ansökan om bygglov eller om markens lämplighet för upplaget behöver prövas med en detaljplan.

Krav på reglering med detaljplan finns i 4 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Enligt 4 kap. 2 § första stycket 3 PBL krävs detaljplan för de åtgärder som räknas upp, om åtgärden i fråga kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Mark- och miljööverdomstolen noterar att listan som finns i nämnda bestämmelse, punkten a, är uttömmande och att listan inte omfattar anordnandet av upplag.

Enligt 4 kap. 2 § första stycket 4 PBL krävs detaljplan för att pröva ett mark- eller vattenområdes lämplighet för byggnadsverk, om byggnadsverket kräver bygglov och byggnadsverket eller dess användning får betydande inverkan på omgivningen. Av bestämmelsens tredje stycke framgår att det trots första stycket 4 inte krävs någon detaljplan om byggnadsverket kan prövas i samband med en prövning av ansökan om bygglov.

Av ansökan om bygglov framgår att bolaget har för avsikt att uppföra en anläggning för återvinning av avfall och att det nu söker bygglov för att anordna det upplag som verksamheten förutsätter. För detta behöver bolaget anläggningsytor samt bullervallar och ramper från vilka massor för återvinning kan tippas. I ansökan med bifogad verksamhetsbeskrivning och naturvärdesinventering redovisas att återvinningsverksamhetens omgivningspåverkan bland annat består av ökad trafik och buller samt viss påverkan på naturmiljön i området.

Av förarbetena framgår att uttrycket betydande inverkan på omgivningen enligt 4 kap. 2 § första stycket 4 PBL innefattar fler aspekter än vad som ingår i uttrycket betydande miljöpåverkan (prop. 2009/10:170 Del 1 s. 195). Uttrycket betydande inverkan på omgivningen behöver således inte innebära att det är fråga om betydande miljöpåverkan. Mark- och miljööverdomstolen anser, utifrån det underlag som presenterats, att upplaget inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. I likhet med länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen anser Mark- och miljööverdomstolen att upplaget genom sin storlek och omfattning får en betydande inverkan på omgivningen. Utgångspunkten är därmed att kommunen ska pröva områdets lämplighet i en detaljplan.

Mark- och miljööverdomstolen gör följande bedömning gällande frågan om upplaget, trots att det kan antas ha en betydande inverkan på omgivningen, kan prövas genom ansökan av bygglov i enlighet med 4 kap. 2 § tredje stycket PBL.

Området som berörs av upplaget ligger inom landsbygdsområde i kommunens aktuella översiktsplan, i nära anslutning till i översiktsplanen utpekade område som påverkas av flygbuller från Arlanda flygplats. Området omfattas inte av detaljplan eller områdesbestämmelser. Mark- och miljööverdomstolen bedömer att anordnandet av upplaget är förenligt med översiktsplanen. De invändningar mot upplaget som aktualiserats rör trafikpåverkan utifrån ökade transporter, buller för närboende samt påverkan på naturmiljön inom och utanför det område som ansökan avser. Mark- och miljööverdomstolen bedömer att den förändrade trafiksituationen inte för med sig något sådant samordningsbehov som förutsätter att markens lämplighet bör prövas genom en detaljplan (se MÖD 2016:24 och Mark- och miljööverdomstolens avgörande den 9 december 2015 i mål nr P 6029-15). Övriga frågor om trafik, buller och naturmiljö, så som de har beskrivits i ansökan, kan enligt Mark- och miljööverdomstolen hanteras inom ramen för bygglovsprövningen. Med hänsyn härtill anser Mark- och miljööverdomstolen att det inte finns hinder för att, som nämnden gjort, pröva upplaget i en ansökan om bygglov.

Med hänsyn till instansordningens princip bör prövningen av om övriga förutsättningar för att meddela bygglov i enlighet med nämndens beslut är uppfyllda göras av

länsstyrelsen. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom ska målet återförvisas till länsstyrelsen för fortsatt behandling.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs och Margaretha Gistorp, tekniska rådet Inger Holmqvist samt tf. hovrättsassessorn Alexandra Tavaststjerna, referent.

Föredragande har varit Harry Hodzic.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-08-13
meddelad i
Nacka

Mål nr P 8820-20

PARTER

Klagande

Östuna T & ÅV AB

Ombud: G.L.S.

Motparter

1. Bygg- och miljönämnden i Knivsta kommun
2. H.J.
3. M.J.
4. H.K.
5. M.R.
6. A.R.
7. P.R.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Uppsala läns beslut 2020-11-18 i ärende nr 403-5482-2020, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av återvinningsanläggning på fastigheten X i Knivsta kommun

---

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen upphäver Länsstyrelsen i Uppsala läns beslut i den del som avser A.R, P.R, M.R och H.Ks överklaganden och avvisar deras överklaganden dit.
  2. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet i övrigt.
-

Dok.Id 706513

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 69 131 07 Nacka	Sicklastråket 1	08-561 656 40 E-post: mmd.nacka.avdelning4@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se		måndag – fredag 08:00–16:30

YRKANDEN M.M.

Östuna T & ÅV AB har yrkat att mark- och miljödomstolen *dels* ska avvisa överklagandena från H.J. , M.J. , A.R. , P.R. , M.R. och H.K. , *dels* ska fastställa Bygg- och miljönämnden i Knivsta kommuns (nämnden) beslut att bevilja bygglov. Till stöd för sin talan har bolaget för fram i huvudsak följande.

Bolaget har för avsikt att på längre sikt anlägga en större anläggning som innefattar deponi. I avvaktan på den tillståndsprövning som kommer att ske för deponiverksamheten har bolaget för avsikt att inleda en mer begränsad verksamhet som endast omfattar återvinning av massor. Anmälningsärendet är för närvarande föremål för handläggning hos kommunen i särskild ordning. Nu aktuellt ärende avser således endast frågan om de åtgärder vilka bolaget sökt bygglov för.

Klagorätt

H.J. och M.J.s fastighet med bostadshus, som är belägen ca 300 meter söder om den planerade verksamheten, gränsar inte direkt till bygglovsfastigheten. Deras fastighet är förvisso belägen invid väg 273 söderut i förhållande till den planerade verksamheten, dvs. den vägsträcka som de huvudsakliga transporterna till och från verksamheten kommer att ske. Väg 273 är emellertid redan idag anpassad för tung trafik och den nu sökta verksamheten kommer inte att utgöra någon större skillnad vad gäller buller eller olägenhet från transporter. Den utredning som vidtagits avseende trafikstring ger vid handen att väg 273 idag trafikeras av ca 2200 transporter per dag, varav ca 200 av dessa utgörs av tunga transporter. Den verksamhet som bolaget planerar kommer endast att generera ca 45 transportrörelser per dag längs med väg 273, vilket innebär en ökning av tunga transporter med 20 procent. Mer än 90 procent av dessa beräknas ta väg söderut längs med väg 273 från bygglovsfastigheten.

H.J. och M.J.s fastighet åtskiljs även från den föreslagna byggnationen av skog, varför konstruktionen inte kommer vara synlig från deras fastighet. Den utförda buller-utredningen visar vidare att gällande bullerriktvärden kommer innehållas vid deras

fastighet även vid full framtida drift av återvinningsverksamheten. Då Janssons inte kan anses berörda på sådant sätt att klagorätt föreligger borde deras talan rätteligen ha avvisats av länsstyrelsen.

A.R och P.R, M.R och H.Ks fastigheter gränsar inte till bygglovsfastigheten, dessa är belägna ca 800 meter till 1 km norr om bygglovsfastigheten. Endast A.R och P.R.s fastighet är belägen längs med väg 273, en väg som idag trafikeras av och är dimensionerad för tung trafik. Den marginella ökning som bolagets verksamhet kommer att innebära för A.R. och P.R. innebär därför inte en sådan olägenhet att de är att anses som berörda på ett sådant sätt att klagorätt föreligger. Även A.R, P.R.s, M.R.s och H.K.s talan borde således rätteligen ha avvisats av länsstyrelsen.

Bolaget konstaterar vidare att ingen av ovan nämnda klaganden har överklagat nämndens beslut i tid. Endast ett överklagande inkom, från andra personer, den 2 juli 2020. Till överklagandet bifogades en protestlista som upprättats under april 2020 och som tidigare använts under handläggningen av ärendet. Länsstyrelsen synes emellertid felaktigt ha tolkat protestlistans ingivande som att även samtliga undertecknande på protestlistan överklagat. Först den 7 augusti 2020 anslöt sig H.J. till tidigare ingivet överklagande. H.J och M.Js talan bör därför avvisas.

Länsstyrelsen har ringt upp personer på protestlistan och frågat om de ställer sig bakom den överklagan som givits in i ärendet, varvid flertalet personer meddelat att de gör detta. Detta innebär inte att ett formenligt överklagande enligt förvaltningslagens regler har anhängiggjorts. Bolaget anser att de tämligen begränsade formkrav som förvaltningslagen uppställer på hur ett överklagande ska upprättas och anhängiggöras måste upprätthållas och att en protestlista som upprättas inom ramen för en pågående bygglovsprövning inte bör tillerkännas status som ett överklagande.

Detaljplanekravet

Nämnden har inte ansett att nu aktuell åtgärd erfordrar planläggning. I enlighet med fast praxis och förarbetena till 4 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, ska

kommunens åsikt i frågan ha stor genomslagskraft. Detta gäller särskilt i fall som det förevarande när länsstyrelsen varken motiverat sitt beslut närmare, fört resonemang om åtgärdens eventuella påverkan eller överhuvudtaget resonerat kring möjligheten att åtgärden lämpligen kan prövas genom ett bygglovsförfarande.

Vidare kan konstateras att platsen för de sökta åtgärderna inte är särskilt kontroversiell i formell mening. Tvärtom är det aktuella område beläget vid influensområde för Arlanda (riksintresse), vilket betyder att området på grund av flygbuller kan vara mer lämpat för utveckling av verksamheter, snarare än utveckling av ny bostadsbebyggelse. Det föreligger heller inte något högt bebyggelsetryck i aktuellt område och detta har heller inte påståtts vare sig av länsstyrelsen eller annan. Knivsta kommun pekar mot denna bakgrund särskilt ut nu aktuellt område i sin översiktsplan som lämpligt för verksamheter. Med anledning av att platsen för de lovgivna åtgärderna omges av skog är påverkan på landskapsbilden dessutom försumbar. Platsen är heller inte av någon större betydelse för friluftslivet. Någon betydande inverkan på omgivningen föreligger med andra ord inte. Byggnadsåtgärdens storlek förändrar inte detta faktum.

Inga rågrannar har motsatt sig beslutet om bygglov. Det föreligger således inga omedelbara motstridiga intressen vad gäller markanvändning.

Av länsstyrelsens beslut framgår att det är konstruktionens storlek som medför att myndigheten anser att plankrav föreligger, men motiverar inte vidare sitt ställningstagande och tycks inte ha gjort någon mer ingående bedömning. Det finns inte stöd i lag eller praxis för att en byggnations storlek per definition ska medföra plankrav. Tvärtom har i praxis t.ex. virkesupplag om 30 000 m² prövats inom ramen för lovförfarande (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 9 december 2015 i mål P 6029-15).

De nödvändiga utredningar som erfordras för att nämnden ska kunna göra en tillräcklig bedömning av åtgärdernas påverkan har utförts, innefattande bullerutredning och naturvärdesinventering och bolaget har även kompletterat

ansökan med de uppgifter som nämnden efterfrågat i ärendet. Utredningarna visar på att de sökta åtgärderna inte kommer att leda till någon omgivningspåverkan av betydelse. Det är inte heller lagstiftarens avsikt att verksamheter som den förevarande ska kräva planläggning. Sådana verksamheter prövas som huvudregel endast genom lovprövning utan föregående planprocess.

A.R. och **P.R.** har motsatt sig att beslutet ändras och har anfört i huvudsak följande.

Idag är trafiksituationen allt annan än angenäm. Att spä på den redan ansträngda situationen med ännu mer tung trafik vore en fullständig katastrof. Bolaget är väl medvetet om att den tunga trafiken inte endast kommer att komma söderifrån utan i lika stor utsträckning norrifrån. De tänker på miljön, på deras barn och på naturlivet, medan bolaget bara tänker ekonomi. Anläggningen borde i stället placeras i omedelbar anslutning till en motorväg.

H.K. har motsatt sig att beslutet ändras och har anfört i huvudsak följande vad avser hennes rätt att klaga på nämndens beslut att bevilja bygglov.

Att de personer som avvisades av länsstyrelsen inte har överklagat beslutet betyder inte att länsstyrelsen fattade rätt beslut. Mark- och miljödomstolen bör göra en bedömning av om de borde ha avvisats eller inte.

Gällande bolagets påstående om Trafikverkets yttrande att åtgärden inte medför en oacceptabel ökning på väg 273, utelämnar bolaget att Trafikverket endast tar hänsyn till om vägen lämpar sig för att hantera den ökade mängden trafik, samt att den anslutande av- och påfarten blir trafiksäker. Det är högst osäkert om Trafikverket gjort en egen bedömning av om bolagets påstående om att trafikökningen antas bli 20 % är riktig eller inte.

Att hon inte är rågranne är irrelevant eftersom verksamheten skulle komma att beröra henne som individ och fastighetsägare i flera aspekter. Både nämnden och

länsstyrelsen har påtalat att verksamheten har en betydande påverkan, enbart på grund av sin storlek.

I den skrivelse som bifogades det ursprungliga överklagandet har det tydligt angetts att skrivelsen innefattar de sak- och fastighetsägare som tidigare valt att kollektivt yttra sig i ärendet. Länsstyrelsens agerande har varit korrekt. Hennes överklagande har inkommit i rätt tid.

H.J. och **M.J.** har motsatt sig att beslutet ändras. De har anfört i huvudsak följande vad avser deras rätt att klaga på nämndens beslut att bevilja bygglov.

Deras yttranden i ärendet till nämnden och länsstyrelsen har kommit in i tid och i laga ordning. Eftersom deras fastighet är det närmast befintliga bostadshuset i området och befinner sig endast ca 300 meter från den föreslagna anläggningen så kommer de att påverkas mest och omedelbart av denna verksamhet.

Flertalet fastigheter i anslutning till aktuell fastighet har idag olika arrendeavtal med företaget. Rågrannarna är huvudsakligen skogsägare och har inget intresse av att yttra sig i målet. De som är boende i närheten har en annan syn på ansökan. Oavsett hur länsstyrelsen har fastställt gränsen för klagorätt är de flesta av fastighetsägarna att betrakta som närboende grannar, eftersom deras fastigheter ligger inom en kilometer från platsen för den föreslagna anläggningen.

Det är väl känt att en återvinningsanläggning genererar ljud, damm och lukt. Bevarandet av en mindre skogsridå på sydsidan av fastigheten X kan inte avhjälpa detta vad gäller deras fastighet. De kommer inte att se anläggningen, men skogsridån skyddar dem inte från att störas av alla de andra direkta och indirekta effekter som verksamheten kommer att innebära. Om man dessutom tar i beaktande att verksamheten kan komma att innefatta miljöfarlig verksamhet så kan de nivåer för buller och damm som nämns kommat att avsevärt höjas.

Företagets beräkningar om trafikökningen kan ifrågasättas då Trafikverket enbart tagit hänsyn till om väg 273 lämpar sig för att hantera en ökande trafik, samt att av- och påfarten till anläggningen blir trafiksäker. Mot bakgrund av företagets antagande om att merparten av trafiken kommer att ske söderifrån kommer av- och påfarten att ligga i nära anslutning till deras fastighet. Detta kan antas komma att innebära en omfattande trafik- och ljudstörning, liksom luftförsämring vid deras fastighet.

Nämnden har anfört följande. I kommunens prövning inhämtades länsstyrelsens och Knivsta kommuns miljöenhets bedömning om den sökta åtgärden kunde tänkas utgöra en betydande miljöpåverkan. Nämnden tolkade inkomna remissvar som att så inte var fallet. Då länsstyrelsen i det överklagade beslutet tydligt tagit ställning att åtgärden utgör en betydande miljöpåverkan ser inte nämnden något skäl att ifrågasätta detta och att prövningen därmed skulle föregåtts av detaljplaneläggning.

DOMSKÄL

Talerätt

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att ingen av dem vars talan avvisades i det överklagade beslutet har överklagat beslutet. Det innebär att domstolen är förhindrad att pröva det som H.K. har anfört i fråga om det var rätt av länsstyrelsen att avvisa deras respektive talan.

Vidare konstaterar domstolen att nämnden i sitt överlämnande till länsstyrelsen anfört att överklagandena av nämndens beslut kommit in i rätt tid. Ett ställningstagande från beslutsmyndigheten om att ett överklagande har kommit in inom besvärstiden är bindande för överinstansen (se t.ex. JO 1993/94 s. 187 och RÅ 1996 not. 52). Varken länsstyrelsen eller mark- och miljödomstolen kan därför göra någon egen bedömning av frågan om överklagandena av nämndens beslut kom in i rätt tid.

Vidare har bolaget framfört synpunkter på att länsstyrelsen har betraktat en protestlista som att personerna som undertecknat listan har anslutit sig till

överklagandet, och att överklagandena inte uppfyller formkraven som finns uppställda i förvaltningslagen. Mark- och miljödomstolen anser att kraven på vad som av en myndighet ska tolkas som ett överklagande bör ställas förhållandevis lågt. Mot bakgrund av att personerna, vars talan länsstyrelsen har prövat, har gett uttryck för en önskan om att överklaga nämndens beslut då de tillfrågades, anser domstolen att det inte finns skäl att upphäva beslutet på den grunden.

Vad avser bolagets invändningar angående att H.J. , M.J. , H.K. , M.R. , A.R. och P.R. inte ska anses ha klagorätt gör mark- och miljödomstolen följande bedömning.

Beslut om bygglov får enligt 13 kap. 8 § PBL och 42 § förvaltningslagen (2017:900) överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot. Enligt praxis anses beslut om bygglov beröra ägare till fastighet som direkt angränsar den fastighet som avses med lovet, så kallade rågrannar. Även om en gata eller väg skiljer klagandens fastighet från den i ärendet aktuella brukar rätt att överklaga anses föreligga. Därutöver anses beslutet angå ägare till fastigheter i nära grannskap och andra med ett av rättsordningen erkänt intresse, om de är särskilt berörda med hänsyn till bl.a. arten och omfattningen av den aktuella åtgärden samt natur- eller trafikförhållandena på platsen (se t.ex. Mark- och miljööverdomstolens dom den 30 juni 2015 i mål nr P 1768-15).

H.J. och M.J. äger en fastighet som ligger ca 220 meter söder om fastigheten X. Deras fastigheten ligger även intill väg 273. Ett skogsområde skiljer den planerade anläggningen från deras fastighet. Utredningen i målet ger stöd för att verksamheten kommer att ge upphov till en viss trafikökning, varav huvuddelen beräknas komma söderifrån på väg 273. Även om avståndet mellan H.J. och M.Js fastighet och den planerade åtgärden är förhållandevis långt, bedömer mark- och miljödomstolen att de ändå är särskilt berörda, i synnerhet med hänsyn till den beräknat ökade trafiken, på det sättet att de hade rätt att klaga på nämndens beslut. Det var därför rätt av länsstyrelsen att pröva H.J. och M.Js överklaganden i sak.

H.K. , M.R. , A.R. och P.R. äger fastigheter som ligger ca 750–850 meter norr om fastigheten X. A.R. och P.Rs fastighet ligger intill väg 273. Med hänsyn till det stora avståndet från aktuell fastighet, samt att huvuddelen av den ökade trafiken beräknas komma söderifrån, bedömer mark- och miljödomstolen att ingen av dessa personer är särskilt berörda av nämndens beslut om bygglov. H.K. , M.R., A.R. och P.Rs överklaganden borde därför ha avvisats av länsstyrelsen.

Detaljplanekravet

En prövning av om bygglov kan ges utanför detaljplanelagt område omfattar dels frågan om åtgärden förutsätter detaljplaneläggning, dels bland annat frågan om marken är lämplig för den aktuella åtgärden (9 kap. 31 § PBL).

En kommun ska med en detaljplan pröva ett mark- eller vattenområdes lämplighet för bebyggelse och byggnadsverk samt reglera bebyggelsemiljöns utformning för ett nytt byggnadsverk bland annat om byggnadsverket eller dess användning får betydande inverkan på omgivningen (se 4 kap. 2 § första stycket 4 a PBL).

Detaljplanekravet gäller även för en åtgärd som kräver bygglov, om åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (se 4 kap. 2 § första stycket 3 b PBL).

Bygglovsansökan omfattar i det här fallet ett upplag där återvinningsverksamhet planeras bedrivas. Ca 50 000 m² av området kommer att utgöras av hårdgjord yta och verksamheten kommer att omfatta en maximal hantering av 200 000 ton återvinningsmassor per år. Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning vad avser att upplagets storlek och omfattning innebär en betydande inverkan på omgivningen (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 9 december 2015 i mål nr P 6029-15).

Vidare anser domstolen att den sökta åtgärden i sig inte är sådan att den kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I målet finns dock uppgifter om att det i

området har rapporterats förekomst av tjäder, salamander och orkidén Jungfru Marie Nycklar. Utredningen i målet utesluter således enligt domstolen uppfattning inte att verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

När det gäller frågan om den sökta åtgärden kan prövas genom ansökan om bygglov gör mark- och miljödomstolen följande bedömning. Som länsstyrelsen har anfört i det överklagade beslutet finns ett stort antal utestående frågor vad avser bl.a. trafikökning på närliggande väg 273, buller och damm från verksamheten, anläggning av bränsletankar samt hantering av vatten och avlopp på fastigheten. Mark- och miljödomstolen anser att det finns ett behov av samordning av dessa frågor som, tillsammans med frågan om åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, bör hanteras i ett sammanhang genom planläggning. Det rör sig därför inte om en situation där byggnadsverket kan prövas i samband med en prövning av bygglov (jfr 4 kap. 2 § tredje stycket PBL).

Mot den bakgrunden anser mark- och miljödomstolen att länsstyrelsen hade fog för att upphäva nämndens beslut att bevilja bygglov. Bolagets överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 3 september 2021.

Kine Karlstedt Ek

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Kine Karlstedt Ek, ordförande, och tekniska rådet Ylva Kvist Trelje. Föredragande har varit beredningsjuristen Elin Thyr.